

Õnne Piimakarjatalu Osaihingu keskkonnakompleksloa muutmise taotluse keskkonnamõju hindamine

KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROGRAMM

Keskkonnamõju hindamise (KMH) programm on dokument, milles kirjeldatakse kavandatavat tegevust, määratakse ära sellega kaasneva keskkonnamõju hindamise sisu ja ulatus ning kirjeldatakse KMH metoodikat, tegevust ja ajakava. Keskkonnamõju hindamise programm on alusdokumendiks KMH läbiviimisel ja aruande koostamisel. Antud juhul on KMH eesmärgiks anda võimalus keskkonnamõju hindamise tulemusi arvestada ka tegevusloa andmise menetluses sh hinnata ehitiste ja kasutatava tehnoloogia vastavust parima võimaliku tehnika nõuetele (pidamistehnoloogia, söötmine, veekasutus, energiatarve, jäätmekäitlus, sõnnikukäitlus farmis ja laotamistehnoloogiad jm) jm.

1. Keskkonnamõju hindamise objekt ja kavandatava tegevuse eesmärk ja reaalse alternatiivide lühikirjeldus.

Keskkonnamõju hindamise objektiks on Õnne Piimakarjatalu Osaihingu (Õnne PKT OÜ) keskkonnakompleksloa muutmise taotlus. Osaihingule on väljastatud kehtiv keskkonnakompleksluba nr L.KKL.JÕ-160189 Esku suurfarmi käitamiseks. Ettevõtte on alustanud Esku suurfarmi rekonstrueerimist ja laiendamist.

Lisaks rajatud uuele lüpsilaudale ja vedelsõnnikuhoidlatele on Esku suurfarmis kavas rekonstrueerida allesolev vana lüpsilaut ja võimalusel jätkata suurfarmi rekonstrueerimist.

Null-alternatiiv – Õnne PKT OÜ keskkonnaluba oluliselt ei muudeta ja suurfarmi rekonstrueerimine peatatakse ning rajatud hoonetele ja rajatistele kasutusloa mittersaamisel jätkatakse allesolevate nõukogude ajal rajatud laudahoonete ja sõnnikuhoidlate kasutamist, kuni need tuleb keskkonnanõuetele mittevastamise tõttu sulgeda. Loomade arv suurfarmis väheneks tänaseks lammutatud ühe lüpsilauda 304 lehmakoha võrra.

Alternatiiv I

Esku suurfarmi lammutatud läänepoolsema vana lüpsilauda asemele on rajatud uus vabapidamisega lüpsilaut koos kahe vedelsõnnikuhoidlaga ja teine idapoolsem vana lüpsilaut rekonstrueeritakse vabapidamisega noorkarjalaudaks. Uues lüpsilaudas tekkiva vedelsõnniku mahutamiseks on rajatud kaks rõngasmahutitest vedelsõnnikuhoidlat. Piimakarjafarmi laiendatakse loomade arvu maksimaalselt kuni järgmise kohtade arvuni (2154 veist):

- Kuni 954 lüpsilehma (sh kuni 720 lüpsilaut ning ülejäänud 234 lehma on poegivad- ja kinnislehmad)
- Kuni 350 lehmmullikat
- Kuni 410 pullmullikat
- Kuni 440 vasikat (kuni 6 kuud)

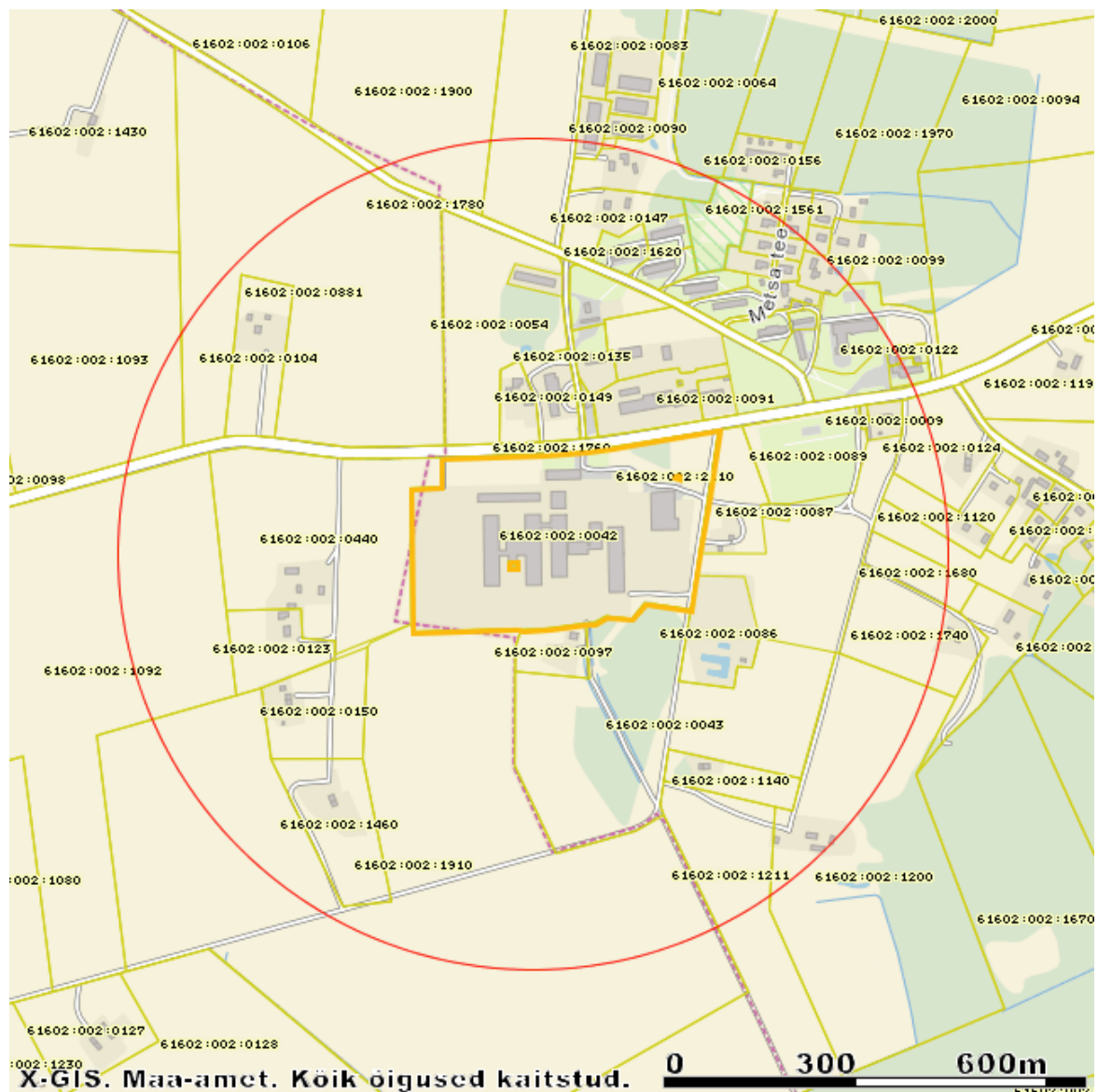
Alternatiiv II

Esku suurfarmi lammutatud läänepoolsema vana lüpsilauda asemele on rajatud uus vabapidamisega lüpsilaut koos kahe vedelsõnnikuhoidlaga ja teine idapoolsem vana lüpsilaut rekonstrueeritakse vabapidamisega noorkarjalaudaks. Uues lüpsilaudas tekkiva vedelsõnniku mahutamiseks on rajatud kaks rõngasmahutitest vedelsõnnikuhoidlat. Suurfarmi kõiki lautu ei võeta kasutusse, nt loobutakse pullmullikate pidamisest ja pullvasikad müüakse enne mullikateks kasvatamist.

2. Kavandatava tegevuse asukohta keskkonna ülevaade

Esku suurfarm asub Jõgevamaal Põltsamaa vallas Esku külas Esku Suurfarmi kinnistul (registriosa 1702335/17023 ja katastritunnused 61602:002:0042-0043). Esku suurfarm koos muude tootmishoonetega asub Esku küla keskses Põltsamaa-Võhma maanteest T-38 lõuna pool. Suurfarmi vahetus ümbruses asuvad elumajad, millest lähim kasutuses olev Vahesaare kinnistu elamu asub suurfarmi maaüksuse piirist ca 140 m kaugusele.

Farmi asukohta kirjeldab joonis 1.

Joonis 1. Esku suurfarmi paiknemine. Allikas Maa-ameti kaardiserver.

Farmi territooriumil ega selle läheduses teadaolevalt kaitsealuste või ohustatud liikide elupaiku ei leidu, samuti ei paikne lähipiirkonnas kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid (Keskkonnaregister, 08.08.2011). Alam-Pedja looduskaitseala asub ca 9,4 km kaugusel Esku suurfarmist lõuna suunas.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 17 21. jaanuarist 2003.a "Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala kaitse-eeskiri" (RT I 2003, 10, 49) asub Õne Piimakarjatalu OÜ Esku suurfarm nitraaditundlikul alal.

3. Kavandatava tegevuse elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju ja selle ulatus

Keskkonnamõju hindamise käigus hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnedu võivaid keskkonnamõjusid. KMH-ga hõlmatakse nii Esku suurfarmi territoorium kui ka seda ümbritsev ala, hinnates sh erinevate mõjude ruumilist ulatust ning nende olulisust. Samuti hinnatakse kavandatava tegevuse lühiajalisi mõjusid (ehitusaegsed mõjud) ning pikaajalisi mõjusid (veisefarmi ekspluatatsiooni aegsed mõjud).

Kavandatava tegevusega võivad kaasnedu olulised keskkonnamõjud järgmistes valdkondades:

- Välisõhu kvaliteet ning inimeste heaolu ja tervis – farm paikneb elamute läheduses.
- Pinna- ja põhjavee kvaliteet – sõnniku lekkimine farmi territooriumil võib kahjustada nii pinna- kui põhjavee kvaliteeti ning suurfarmis tekkiv tootmisreovesi võib häirida Esku reoveepuhasti tööd.

Kavandatava tegevuse elluviimisega ei ole ette näha mõju Natura 2000 võrgustiku aladele ega piiriülest (riigipiiriülest) keskkonnamõju.

Keskkonnamõju hindamine viiakse läbi vastavalt kehtivale *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele*.

4. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju hindamise aruande sisu

Olemasoleva olukorra analüüsil selgitati välja järgmised mõjuvaldkonnad, mida KMH aruande koostamise käigus käsitletakse ja millele võib kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide ellu viimisel kaasnedu eeldatav oluline keskkonnamõju:

- * Mõju pinna- ja põhjaveele ning Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikule alale
- * Mõju inimeste heaolule ja tervisele (sh müra ja selle leevendamise võimalused)
- * Mõju õhukvaliteedile (sh lõhna levik)
- * Mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale
- * Mõju loodusvarade kasutamise otstarbekusele ning kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide vastavus säästva arengu põhimõtetele.

KMH aruande koostamise käigus võib võimaliku uue informatsiooni ilmnemisel käsitletavate teemade ring laieneda.

Keskkonnamõju hindamise aruanne koosneb järgnevatest osadest:

- kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus;
- ülevaade tegevusega seotud õigusaktidest ning kõrgematest arengudokumentidest;
- ülevaade olemasolevast olukorrast ja mõjutatava keskkonna kirjeldus;
- kavandatava tegevuse ja selle alternatiivsete lahenduste kirjeldus;
- tegevusega kaasneva keskkonnamõju analüüs ja vajalikud leevendavad meetmed negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks või vähendamiseks;
- alternatiivsete lahenduste võrdlus;
- seiremeetmed keskkonnaseisundi jälgimiseks;
- ülevaade avalikkuse kaasamisest ja aruande koostamisel esinenud raskusest;
- aruande ja hindamistulemuste kokkuvõte.

5. Isikud ja asutused, keda kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi kavandatava tegevuse vastu

Isikud ja asutused, keda kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada, on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Kavandatavast tegevusest eeldatavalt huvitatud isikud ja asutused.

Isik või asutus	Teavitamise viis
Põltsamaa Vallavalitsus	e-post
Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon	e-post
Keskkonnainspeksioon	e-post
Jõgeva Maavalitsus	e-post
valitsusvälised organisatsioonid ja keskkonnanühendused (info@eko.org.ee)	e-post
naaberkinnistute omanikud	post
kohalikud elanikud	ajaleht, Ametlikud Teadaanded, teade üldkasutatavas kohas või hoones

6. Keskkonnamõju hindamisel kasutatava hindamismetoodika kirjeldus

Keskkonnamõju hindamise käigus hinnatakse kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide rakendumisega kaasnevaid keskkonnamõjusid. Mõjude olulisust hinnatakse tabelis 3 toodud intervallskaala alusel.

Töö koostamisel juhendatakse erinevatest ja asjakohastest juhendmaterjalidest, sh.:

- „Keskkonnamõju hindamine. Käsiraamat" (Keskkonnaministeerium ja Keskkonnainvesteeringute Keskus SA, 2002);
- „Keskkonnamõju hindamine. Juhised menetluse läbiviimiseks tegevusloa tasandil" (K. Peterson, 2007);

Tabel 3. Mõjude olulisuse hindamise skaala.

0	mõju puudub	()	Soovitatud meetmetega vähendatav või ärahoitav negatiivne mõju; potentsiaalne positiivne mõju
-1	väheoluline negatiivne mõju	1	väheoluline positiivne mõju
-2	nõrgalt oluline negatiivne mõju	2	nõrgalt oluline positiivne mõju
-3	mõõdukalt oluline negatiivne mõju	3	mõõdukalt oluline positiivne mõju
-4	oluline negatiivne mõju	4	oluline positiivne mõju
-5	väga oluline negatiivne mõju	5	väga oluline positiivne mõju

Erinevate keskkonnamõju kriteeriumite ja nende osakaalu määramiseks arvestatakse ekspertgrupi liikmete hinnanguid kasutades otsustamisel delphi-meetodit. Kaalkriteeriumite hindepallide saamiseks korrutatakse teatava kriteeriumi alusel antud hindepallid kriteeriumi kaaluga. Kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide lõplik järjestus saadakse kõigi kaalkriteeriumite hindepallide summeerimisega alternatiivide lõikes.

Muude allikatena kasutatakse KMH aruande koostamisel Esku suurfarmi rekonstrueerimise projekti andmeid, Maa-ameti kaardirakendusi, OÜ Eesti Geoloogiakeskuse kaarte, Keskkonnaregistrilt: Keskkonnateabe Keskuse EELIS andmebaasi andmeid, asjakohaseid strateegilisi planeerimisdokumente ja Eesti Vabariigi õigusakte ning muud saadaval olevat asjakohast informatsiooni. Samuti konsulteeritakse vajadusel erinevate ja asjakohaste asutuste, organisatsioonidega (nt Keskkonnaamet).

KMH aruande koostamisel kasutatakse lisaks kogutud ja kasutatud uuringuandmetele analoogiaid, ekspertide kogemusele tuginevaid erinevaid seisukohti, geoinfosüsteemide (GIS) rakendusi ja muud asjakohast teavet (nitraaditundliku ala põhjavee seirekaevud jm) või vahendit, mis võimaldab teha KMH aruandes põhjendatud järeldus (sh mõju ja mõju olulisuse määratlemise). KMH raames antavad hinnangud jagunevad üldjuhul lühi- ja pikaajalisteks ehk ehitus- ja eksploatatsiooniaegseteks.

KMH käigus teostatakse farmist lähtuva välisõhu saastetasemete modelleerimine Gaussi saastelehviku kontseptsioonil baseeruva mudeliga. Saasteainete heitkoguste hindamisel lähtutakse seejuures Keskkonnaministri 5. detsembri 2008. a määrusega nr 48 „Looma- ja linnukasvatusest välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste määramismeetodid“ (RTL, 19.12.2008, 99, 1390) kehtestatud metoodikast.

7. Ajakava

Tabel 3. KMH läbiviimise orienteeruv ajakava.

Etapp	Tööde nimetus	Tööde teostamise aeg (mitte hiljem kui)
I	Eelinfo kogumine ja keskkonnamõju hindamise programmi koostamine	detsember 2011 – 16. jaanuar 2012
II	Programmi avalikustamise korraldamine	jaanuar 2011
III	Programmi avalikustamine, avalik arutelu	10. veebruar 2012
IV	Programmi avalikustamisel tehtud ettepanekute analüüsimine ja vajadusel programmi täiendamine ning esitamine Keskkonnaametile heakskiitmiseks	15. veebruar 2012
V	Keskkonnamõju hindamise programmi heakskiitmine	15. märts 2012
VI	Keskkonnamõju hindamise aruande koostamine	31. märts 2012
VII	Keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamise korraldamine	aprill 2012
VIII	Keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamine	20. aprill 2012
IX	Aruande avalikustamisel tehtud ettepanekute analüüsimine ja vajadusel aruande täiendamine ning esitamine Keskkonnaametile heakskiitmiseks	30. aprill 2012
X	KMH aruande heakskiitmine	30. mai 2012

8. KMH protsessis osalevad isikud

Arendaja:

Õnne Piimakarjatalu Osühing
Esku küla, Põltsamaa vald, 48005 Jõgevamaa
Tel: 775 9183; 505 1968
E-post: opkttu@hotmail.ee
Kontaktisik: Mati Kivi

Otsustaja ja KMH järelevalvaja:

Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon
Aleksandri tn 14, 51004 Tartu linn
Tel: 730 2240
Faks 730 2241
E-post: tartu@keskkonnaamet.ee
Kontaktisik: Ivo Ojamäe
Tel: 730 2252; 505 7438
E-post: ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee
Kontaktisik: Katre Hein
Tel: 730 2247
E-post: katre.hein@keskkonnaamet.ee

KMH ekspertrühma koosseis:

- Alar Noorvee (OÜ Alkranel) – litsentseeritud keskkonnaekspert (litsents nr KMH 0098);
 - Kalev Liiv (OÜ KB Environ) – keskkonnaspetsialist.
- Vajadusel kaasatakse eksperthinnangute andmisel täiendavaid eksperte.

KMH programmi koostasid:

Alar Noorvee
OÜ Alkranel
Riia 15b, 51010 Tartu linn
736 6676
554 0579
alar@alkranel.ee

Kalev Liiv
OÜ KB Environ
Pikk tn 82-77, 50606 Tartu linn
5646 3070
kalevliiv@hotmail.ee